

EUGEN GLADUN –
DIRECTOR-FONDATOR AL INSTITUTULUI
DE CERCETĂRI ȘTIINȚIFICE ÎN DOMENIUL
OCROTIRII SĂNĂȚĂII MAMEI ȘI COPILULUI

Ludmila EȚCO,
doctor habilitat în științe medicale,
profesor cercetător, ex-director al IMSP IMC

La 27 aprilie 2016, Eugen Gladun ar fi împlinit 80 de ani. Născut în anul 1936 în s. Nesfoia din regiunea Cernăuți (fostul județ Hotin), în familia pedagogilor Vasile și Eugenia Gladun, a terminat școala de 7 ani din s. Drepcăuți, raionul Briceni, apoi a urmat studiile la Școala medie nr. 2 din or. Lipcani, care era una dintre cele mai

prestigioase instituții de învățământ din regiune. Un absolvent al acestei școli, fiind student la medicină, îl îndeamnă pe Eugen să-și continue studiile la Institutul de Medicină din Chișinău, îndemn care coincide întocmai cu pornirea lăuntrică a tânărului de 17 ani.

Astfel, devine student la Facultatea *Medicină Generală*, pe atunci unica în cadrul Institutului de Stat de Medicină din Chișinău, iar în 1959, după absolvire, a fost repartizat la lucru la Spitalul raional din Lipcani în calitate de medic obstetrician-ginecolog. Mai târziu povestea că anume în acest spital a primit principalele lecții de medic, fiindcă erau doar doi obstetricieni în tot raionul și rezolvau toate problemele de sine stătător. Aici a înțeles că cel mai greu în profesia aleasă este luarea unei decizii corecte. Profesia de obstetrician-ginecolog o socotea de cea mai mare responsabilitate între celelalte meserii medicale, „deoarece purtăm răspunderea pentru două vieți: a mamei și a copilului”.

În anul 1961 este recomandat pentru a fi înscris în doctoratură pe lângă Institutul de Stat de Medicină din Chișinău, la Catedra *Obstetrică și Ginecologie*. După terminarea doctoraturii este angajat la aceeași catedră, unde pe parcursul anilor 1964-1968 activează ca asistent, conferențiar universitar. În 1969 susține teza de doctor în științe medicale cu tema *Применение гетероперитонеального шовного материала в акушерско-гинекологической практике* sub conducerea șefului de catedră, profesorului Aron Kocerghinski, iar în 1984 – teza de doctor habilitat în științe medicale cu tema *Использование шивающих аппаратов в*

оперативной гинекологии, avându-l în calitate de consultant pe cunoscutul savant rus din Sankt Petersburg, profesorul Aleksei Slepîh. În anul 1985 obține titlul de profesor universitar.

În perioada 1971–2004 a deținut funcția de șef al Catedrei *Obstetrică și Ginecologie* a USMF *Nicolae Testemițanu*. Concomitent, Eugen Gladun a deținut funcția de decan al Facultății *Pediatrie* (1969-1973) și al Facultății *Perfecționare a Medicilor* (1973–1986).

În 1998 este ales deputat în Parlamentul Republicii Moldova, fiind desemnat în funcție de Ministru al Sănătății între anii 1998-1999.

În anul 2000 este ales membru-corespondent al Academiei de Științe a Moldovei. Pe parcursul a mai multor ani a fost președinte al Societății Obstetricienilor-ginecologi din Republica Moldova și vicepreședintele societății analogice din România, președinte al Comisiei Ministerului Sănătății de Atestare a Medicilor Obstetricieni-ginecologi, redactor-șef al Revistei *Buletin de Perinatologie*.

Eugen Gladun a fost unul dintre medicii care s-au învrednicit de înaltul titlu *Lucrător Emerit al Școlii Superioare din RSSM*. Pentru merite deosebite și activitate curativă didactică și științifică a fost distins cu Medalia *Meritul Civic* și cu cea mai înaltă distincție de stat – *Ordinul Republicii*. În anul 1999 a devenit Laureat al Premiului de Stat în domeniul Științei și Tehnicii.

O treaptă deosebit de fructuoasă în profesia aleasă devine numirea sa, în aprilie 1988, prin Hotărârea Consiliului de Miniștri nr. 43 din 26.02.1988, în funcția de director-fondator (1988–1998, 2000–2003) al Institutului de Cercetări Științifice în Domeniul Ocrotirii Sănătății Mamei și Copilului (ICȘDOSMC), creat în baza Spitalului Clinic Republican nr. 2 (Centrul Ocrotirii Sănătății Mamei și Copilului).

Începând practic de la zero crearea Institutului Științific, cu 57 unități de personal științific aprobat în state și încadrați în 4 secții, 4 laboratoare și 8 grupe științifice, având doar un doctor habilitat (însuși Eugen Gladun) și 10 doctori în științe medicale, efectuează cercetări științifice de comun cu colaboratorii angajați (mai mulți din ei prin cumul), conform unui program complex (aprobat și finanțat de stat) la patru teme:

- ✓ Patologia infecțioasă în perioada perinatală, profilaxia și tratamentul afecțiunilor septico-

inflamatorii în sistemul "mamă-placentă-făt" și la nou-născuți.

- ✓ Aprecierea riscului major al mortalității perinatale, infantile și al invalidității neurologice la copiii din RM.
- ✓ Sănătatea copilului și adolescentului în corelare cu mediul înconjurător.
- ✓ Programul complex de diagnostic etiopatogen, de corecție și profilaxie a bolilor ereditare și a viciilor congenitale în RM.

Evident, colaboratorii Institutului nu aveau experiență necesară pentru a conlucra cu clinica ICȘDOSMC, dar toți doreau să întreprindă acțiuni pentru formarea instituției. Au fost alcătuite planurile lucrărilor, elaborate obligațiunile de funcție ale fiecărui colaborator, aprobate temele pentru teze de doctor habilitat și doctor în medicină. Cu un entuziasm de invidiat, directorul Eugen Gladun muncește asiduu asupra creării Institutului de Cercetări Științifice, socotind că principalul este pregătirea cadrelor științifice și aplicarea tuturor rezultatelor obținute în practica cotidiană. Cu acest scop, rezultatele obținute de cercetătorii științifici în tezele de doctorat în mod obligatoriu se raportau la ședințele Societății Obstetricienilor-ginecologi, deseori comune cu specialiștii din alte domenii. Deja peste un an de la fondarea instituției se organizează prima conferință științifico-practică, aceste manifestări devenind actuale prin publicarea materialelor prezentate.

Unele dintre cele mai importante documente elaborate de colaboratorii științifici sub conducerea lui Eugen Gladun în perioada respectivă sunt Conceptul stipulat în Programul Național de Perinatologie *Ameliorarea asistenței medicale perinatale în Republica Moldova și Programul Planificarea Familiei și Genetica Medicală*. În cursul implementării acestor Programe naționale au fost elaborate, aprobate de Ministerul Sănătății și publicate: *Ghidurile Naționale de Perinatologie. A,B,C; Cărnul perinatal; Cărnul Copilului Sănătos*; Protocoale naționale, instituționale și altele. Pe parcursul anilor, Eugen Gladun a acordat o atenție deosebită colaborării cu organisme științifice similare de peste hotare: România, Elveția, Rusia, Ucraina, Marea Britanie, Japonia, Franța, SUA, Italia, Canada, Suedia ș.a.

În urma investigațiilor efectuate pe parcursul acestor 28 de ani, au fost obținute rezultate științifice prestigioase, apreciate și peste hotarele țării. Institutul se află în avangarda științei obstetrico-ginecologice, pediatrie și chirurgiei pediatrie, dispune de echipamente la nivelul celor mondiale, necesare pentru diagnosticul, tratamentul și profilaxia bolilor la mame și copiii de la 0 până la 18 ani. În afară de proiectele finanțate de stat, colaboratorii participă activ la concursurile proiectelor-grant, finanțate

de Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al Academiei de Științe a Moldovei. Astfel, au fost implementate un șir de proiecte cu suport internațional, axate pe transferul tehnologic, instruirea cadrelor medicale, evaluarea calității implementărilor tehnologiilor, publicarea rezultatelor științifico-practice obținute în reviste prestigioase din Republica Moldova și de peste hotare, crearea rețelei informaționale.

Pe parcursul anilor, instituția s-a învrednicit de sute de documente de stat privind protecția proprietății intelectuale sub formă de brevete de invenții. Desfășurând o intensă activitate expozițională atât în țară, cât și peste hotarele ei, cercetătorii științifici au fost decorați cu medalii de aur, argint și bronz, inclusiv cu Medalia *Inventator Remarcabil* și medalia de aur (2000), distincție specială a Organizației Mondiale de Protecție a Proprietății Intelectuale (WIPO); Ordinul Tehnico-științific și Cultural al României *Leonardo da Vinci* (2005). Mai mulți colaboratori au fost decorați cu cea mai prestigioasă distincție a Academiei de Științe a Moldovei – *Dimitrie Cantemir*.

Fără a ne opri în detalii asupra rezultatelor științifice obținute în Institutul condus de membrul corespondent, profesorul Eugen Gladun, considerăm necesar de subliniat importanța științifică și aplicativă a cercetărilor sale. Direcțiile științifice principale cărora și-a consacrat viața au fost:

- Studierea multiaspectuală a materialului de sutură, utilizarea și implementarea în special a celor mai bine tolerate de organismul pacientului.
- Perfecționarea și implementarea diverselor tehnici chirurgicale în operația cezariană, protejate în vederea prevenirii peritonitei.
- Utilizarea și perfecționarea intervențiilor chirurgicale reconstructive și a tehnicii de suturare mecanică în practica ginecologică.
- Aplicarea metodelor nemedicamentoase în tratamentul și profilaxia complicațiilor în intervențiile chirurgicale, atât în obstetrică, cât și în ginecologie.

Eugen Gladun a demonstrat personal de nenumărate ori strălucita sa tehnică chirurgicală, atât în diferite prestigioase clinici din țările fostei Uniuni Sovietice și în România, cât și în spitalele raionale ale Republicii Moldova, manifestându-se ca un talentat om de știință și ca un ilustru medic-practician.

Pe parcursul anilor a desfășurat o muncă organizatorică științifică și pedagogică de mare amploare și, de fapt, a întemeiat o nouă școală de obstetricien-ginecologi, în care s-au îmbinat cu succes tradițiile marilor săi înaintași cu noile aspirații și obiective științifice.

Sub conducerea profesorului Eugen Gladun au fost pregătite și susținute cu succes (atât în Moldova, cât și în alte țări) 8 teze de doctor habilitat și 24 teze

de doctor în științe medicale. Subliniem că printre elevii lui au fost un număr mare de medici-practicieni, atât din clinicile Institutului, cât și din instituțiile medicale orășenești și raionale. O bună parte din elevii săi au devenit conducători de instituții republicane, șefi de catedră, conducători ai instituțiilor de cercetări științifice nu numai în Republica Moldova, ci și în alte state: România, Rusia, Ucraina, Canada, SUA, Franța, Israel, Marea Britanie.

În pofida faptului că după o boală grea, ce nu cruță pe nimeni, n-a mai putut să profeseze ca chirurg, în anul 2007, la festivitatea colectivului legată de aniversarea celor 25 de ani de la fondarea IMSP Institutul de Cercetări Științifice în Domeniul Ocrotirii Sănătății Mamei și Copilului, Eugen Gladun a spus cu satisfacție: „Mă bucur că în această viață am făcut lucruri bune, iar colectivul Institutului pe care l-am condus continuă să înainteze cu demnitate spre viitor”. Aceste cuvinte sunt justificate prin rezultatele obținute de elevii săi, de fiică și fecior, care și ei profesează cu demnitate aceeași specialitate de obstetrician-ginecolog (fiul, Sergiu Gladun, în anul 2016 a preluat conducerea IMSP Institutul Mamei și Copilului), și desigur de cele pe care le va obține strănepotul Eugen (numit în cinstea bunicului), care a văzut lumina zilei în martie 2016.

Memoria profesorului Eugen Gladun va rămâne mereu vie în inima tuturor celor care l-au cunoscut.